

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

30
EURASIAN NATIONAL
UNIVERSITY

БГПУ
им. М. Ақмұллы

РУДН

«ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ЗАМАНАУИ
ТӘСІЛДЕМЕ: ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ФОРУМ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ФОРУМ

«СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ
КАДРОВ: НАУКА И ПРАКТИКА»

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL FORUM
«MODERN APPROACHES TO TEACHER TRAINING: SCIENCE AND
PRACTICE»

МАТЕРИАЛДАРЫ

Астана

26 ақпан 2026 жыл

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ**

**«ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ДАЯРЛАУДАҒЫ ЗАМАНАУИ ТӘСІЛДЕМЕ:
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ФОРУМ
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ
26 ақпан, 2026 жыл**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ МЕЖДУНАРОДНОГО
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОГО ФОРУМА
«СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ:
НАУКА И ПРАКТИКА»
26 февраля, 2026 года**

**PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL FORUM
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL FORUM
«MODERN APPROACHES TO TEACHER TRAINING: SCIENCE AND PRACTICE»
february 26, 2026**

Астана, 26 ақпан 2026 ж.

УДК 37.0
ББК 74.00
П23

Жалпы редакциясын басқарған: Сомжүрек Б.Ж.

Редакция алқасы: Асылбекова М.П., Атемова К.Т., Байсарина С.С., Сламбекова Т.С.,
Махадиева А.К.

П23 Педагогикалық кадрларды даярлаудағы заманауи тәсілдеме: ғылым және практика: халықаралық ғылыми-тәжірибелік форум материалдары. 26 ақпан 2026 ж./ – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2026. – 1668 бет.

ISBN 978-601-385-193-8

Халықаралық ғылыми-практикалық форум материалдарының жинағында педагог кадрларды даярлаудың заманауи ғылыми-әдіснамалық негіздерін талдау, педагогикалық білім беру саласындағы инновациялық тәсілдер мен тиімді практикаларды айқындау, халықаралық ғылыми тәжірибе алмасуды дамытуға арналған өзекті ғылыми-тәжірибелік зерттеулердің нәтижелері енгізілген. Материалдарда педагогикалық білім мен ғылымның жаһандық трендтері, педагогикалық білім берудегі жасанды интеллект және цифрлық технологиялар, педагог кадрларды инклюзивті білім беруге дайындаудың халықаралық тәжірибесі және инновациялық әдістері туралы мәселелері қарастырылған. Жинақ білім саласындағы мамандарға, ғалымдарға, оқытушылар мен білім алушыларға арналған.

В сборник материалов международного научно-практического форума включены результаты актуальных научно-практических исследований, направленных на анализ современных научно-методологических основ подготовки педагогических кадров, выявление инновационных подходов и эффективных практик в сфере педагогического образования, а также развитие международного научного обмена опытом. В материалах рассматриваются вопросы глобальных тенденций в педагогическом образовании и науке, использования искусственного интеллекта и цифровых технологий в педагогическом образовании, международного опыта и инновационных методов подготовки педагогических кадров к инклюзивному образованию. Сборник предназначен для специалистов в области образования, ученых, преподавателей и обучающихся.

The proceedings of the International Scientific and Practical Forum include the results of relevant scientific and practical research aimed at analyzing the modern scientific and methodological foundations of teacher training, identifying innovative approaches and effective practices in the field of teacher education, as well as promoting international scientific exchange of experience. The materials address issues related to global trends in pedagogical education and science, the use of artificial intelligence and digital technologies in teacher education, as well as international experience and innovative methods of preparing teaching staff for inclusive education. The collection is intended for education professionals, researchers, teachers, and students.

УДК 37.0
ББК 74.00

ISBN 978-601-385-193-8

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2026

Бұл жинаққа енгізілген материалдарға авторлар жауапты.
Authors are responsible for the content of their materials.

86	Amirbay Zh. K. Theoretical aspects of research on artificial intelligence and digital technologies in teacher education	365
87	Гапу Ә.Н. Английский язык как образовательный ресурс в условиях глобальных изменений	371
88	Жаканова Н.М. Білім беру мекемелерін басқарудың педагогикалық және ұйымдастырушылық ерекшеліктері	374
89	Муратова Г.А., Исеноманова А.Е., Кажиева М.Ф. Глобальные тренды педагогического образования и науки	377
90	Тұрлыбай Д.Н. Педагогикалық білім мен ғылымның жаһандық трендтері: бастауыш сынып оқыту саласы	380
91	Укиева М.И. Биология сабақтарында зерттеу жұмыстары арқылы функционалдық сауаттылықты арттыру	385
92	Гитихмаева Л.М. Развитие компетенций специалистов помогающих профессий в рамках дисциплины «Практикум по soft skills»	390
93	Жорабек А. Химия сабақтарында функционалдық сауаттылықты қалыптастыруда PISA тапсырмаларының рөлі	394
94	Асылханқызы М. Сыни ойлауды қалыптастыруда кластер тәсілінің рөлі	399
95	Арқабай І.М., Ильясова Г.У. Химияны оқытуда STEM технологиясын пайдалану әдістемесінің тиімділігі	403
2-секция: Педагогикалық білім берудегі жасанды интеллект және цифрлық технологиялар		
2-секция: Искусственный интеллект и цифровые технологии в педагогическом образовании		
2-section: Artificial intelligence and digital technologies in pedagogical education		
96	Ying W. Theoretical construction and cultivation paths of physical education teachers' digital literacy from the perspective of embodied cognition	408
97	Khodjiyeva F.O., Mutova M. U. Artificial intelligence and critical thinking in conducting and receiving instruction	412
98	Karakhanova L. M. Increasing parental responsibility in protecting students from internet threats in a globalizing society is a requirement of the time	415
99	Ибрагимова Э. И., Сабиралиева З. М. Интеграция искусственного интеллекта в педагогическое образование: возможности и риски	419
100	Исаева З. Т. Отражение цифровых технологий и социальных медиа в педагогических сегментах	422
101	Верниенко Л.В. Инструменты методического сопровождения профессиональной деятельности педагога в цифровой образовательной среде	427

102	Элқожаева Н.С., Сулейменова Р., Элқожаева А. Маман даярлаудағы цифрлық технологиялардың маңызы	430
103	Зикирова Г.А. Актуализация профессиональных навыков учителя-математика в эпоху цифровых технологий	436
104	Иксатова Б.К., Амирова А.А., Жанадилова К.Б. Подготовка будущих педагогов начального образования развитию цифровых навыков учащихся	441
105	Ибраева Р.Ж., Ахметчина Т.А., Бекмухамбетова Л.С. Дене шынықтыру және спорт саласында жасанды интеллект технологиясын пайдалану	446
106	Курбанов Г.А. Ценностный подход к профессиональному развитию современного преподавателя высших военных образовательных учреждений на основе акмеологических механизмов	451
107	Муканова С.Д. Искусственный интеллект как методический инструмент в системе профессиональной подготовки и развития преподавателя университета	454
108	Султанова Н.К., Құндақова А.Б., Оралбекова Б.С. Цифрлық білім беру ресурстары және learningapps, wordwall, kahoot платформаларының сипаттамасы	458
109	Султанова Н. К. Жасанды интеллект және музыкалық терапия арқылы ерекше білім беру қажеттілігі бар балалардың инклюзивтік құзыреттілігін дамыту	462
110	Серманыз А.К. Білім беру жүйесіндегі геймификация	467
111	Байсарина С.С., Задаев О.Т. Цифрлық білім беру ортасында болашақ әлеуметтік педагогтердің басқарушылық құзыреттілігін қалыптастыру	472
112	Бельгибаева Г.К., Сәбитбек А.М., Тусупбекова А.К. Жасанды интеллект пен цифрлық технологияларды пайдалана отырып, мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалды интеллектісін ойын технологиялары арқылы дамыту	477
113	Ботабаева А.Е., Ақынова Г.О., Секебаева С.К. Кәсіби бағдар берудегі инновациялар: жасанды интеллекттің ықпалы	480
114	Абдуллаева М.С., Азизова А.О. Искусственный интеллект в преподавании русского языка в вузе: новые возможности формирования профессиональных и коммуникативных компетенций студентов	483
115	Абсатова М.Б.; Қайратқызы Ж., Баймурзаева А.Б. Тілдік пәндерді оқыту мен бағалауда жасанды интеллектіні қолдану	487
116	Есенғұлова М.Н., Елемесова А.Р. Мектепке дейінгі білім беру үдерісінде инновациялық технологиялар арқылы балалардың тілдік дағдыларын қалыптастыру	492
117	Баратбекқызы Ш. Alpha generation оқушыларының эмоционалды интеллектін дамытудағы геймификациялаудың педагогикалық әлеуеті	495
118	Жумадулаева А.И., Самихова М.Р. Бердимуратова Д.У. Виртуалды зертханалар: химия пәнінің практикалық сабақтарына жаңа көзқарас	498
119	Искакова П.К., Нуртаева З.	503

	Педагог-психолог қызметінде жасанды интеллектті қолдану мүмкіндіктері	
120	Карменова Н.Н., Альжанова Ж.Р., Әлімжанқызы С. Жасанды интеллект арқылы оқушылардың экологиялық дағдыларын дамыту	508
121	Султанова К.А., Бердышева Г.Б. Білім алушылардың танымдық белсенділігін арттырудағы инновациялық технологиялар	511
122	Садвакасова А.К., Ибрагимова А.Ж. Виртуалды орталарды талдау: STEM жобаларын жасауға арналған заманауи платформалар	516
123	Турикпенова С.Ж., Умарова Ф.М. Интерьерлік дизайндағы жобалау үдерісіне арналған нейрожелілерді оқыту негіздері	519
124	Фархутдинова Л.В., Божко Е.Ю. Готовность классных руководителей инклюзивных классов общеобразовательных школ к использованию искусственного интеллекта в работе с детьми с ограниченными возможностями здоровья	523
125	Саудақ З.М. Мектепке дейінгі білім беруде жасанды интеллект пен цифрлық технологияларды қолданудың мүмкіндіктері	528
126	Дыгова О. А. Применение технологий искусственного интеллекта в сфере психологического консультирования: разработка этичного интеллектуального чат-бота на основе российских исследований и языковых моделей	532
127	Aytureeva Z.Zh., Ainabek S.B., Ashirbekova T.B. Development of educational practices based on digital technologies	536
128	Berikkyzy K., Orazkhan N.O. Modern approaches to the training of future english language teachers in the context of digitalised pedagogical education»	541
129	Айтжанова Р.М., Маныбекова Ж. Е. Болашақ педагогтардың цифрлық құзыреттілігін қалыптастыруда жасанды интеллекттің рөлі	548
130	Әлшері А.Ә., Абсатова А.Б. Педагогикалық білім беруде цифрлық трансформацияның артықшылықтары мен тәуекелдері	552
131	Тунгучбекова С.М. Педагогикалық білім беруде жасанды интеллект негізінде жекелендірілген оқыту	559
132	Умаров Ж.Ж. Методологические аспекты применения генеративного ИИ в проектной деятельности учащихся: от цифрового потребления к креативному созиданию	561
133	Баялы А.Т., Давлетова В.М. Ақпараттық жүйелерде жасанды интеллект әдістерін қолданудың теориясы мен практикасы	565
134	Болысбаев Б.Ж., Темиров Г. К. Цифрлық білім беру ресурсы ретінде интерактивті жұмыс парақтарын құруға арналған веб-сервистерге талдау	568

135	Баймахан С.Н. жоғары білім беру жағдайында жасанды интеллектті қолдану ерекшеліктері	573
136	Жаналина Л.Е. Развитие критического мышления на уроках русского языка и литературы через цифровые ресурсы в условиях технических ограничений	577
137	Ионова В.В. Трансформационный образ как форма диалога: искусственный интеллект и личностное развитие студентов в творческом проектировании	579
138	Ильясов Б.К. Современные подходы к подготовке специалистов в области авиации: гармония науки и практики	584
139	Казанбаева К.С., Егембердиева А.Б. Цифрлық білім беру ортасында геймификация технологияларын қолданудың тиімділігі	587
140	Курбанов Г.А. Ценностный подход к профессиональному развитию современного преподавателя высших военных образовательных учреждений на основе акмеологических механизмов	591
141	Каргасекова К.Р. Жасанды интеллект технологияларын қолдануда терең оқытуға негізделген әдістемелік тәсіл	594
142	Ломаносов В.С. Искусственный интеллект как инструмент коллаборативных исследований в педагогическом образовании	601
143	Матаева А.С. Искусственный интеллект и цифровые технологии в специальной школе-интернате: пути эффективного применения	606
144	Муминов Р.Р. Особенности профессиональной подготовки учителя русского языка для работы в госпитальной школе	608
145	Мамішева Ж. Білім берудің цифрлық трансформациясы жағдайында болашақ педагог-психологтардың медиа сауаттылығын жетілдіру	613
146	Назаркина О.Н., Соловьева Н.А., Трубицкая Л.А. Роль цифровых технологий в педагогическом образовании и их влияние на физическую культуру в процессе обучения	616
147	Нуруллаев И.З. Госпитальная школа как пространство профессионального становления педагога: Арт-терапевтический подход	620
148	Тлеубергенова Г.Т. STEM ғылымы мен зерттеушілік дағдыларды дамыту: 3D-сканерді қолданудың тиімді жолдары	623
149	Туракулов А.П., Расулходжаева К., Алибаева Б. Роль геймификации в современной педагогике	628
150	Умарова М.Х. Проектирование коллаборативной образовательной среды на основе искусственного интеллекта для развития метакогнитивных стратегий в начальном образовании	631
151	Умурзакова А.Ж., Багит Д.М.	

	Лингвостилистический анализ художественных текстов с использованием ИИ	636
152	Ізбасар А.Ж., Қайтпек І., Палуан А. Современные тенденции использования цифровых ресурсов в образовании	640
153	Атем М.Н., Савранбаева А.М. Геймификация арқылы жоғары сынып оқушыларының танымдық белсенділігін арттыру	645
154	Давлетова В.М., Туреханова С. Жасанды интеллект жүйелерінің теориялық негіздері мен қолданбалы аспектілері	649
155	Ахмаджанова Д.С. Жасанды интеллект оқушыларға білім берудегі тиімділігі	653
156	Бахытжан А.Б. Потенциал искусственного интеллекта в психолого-педагогической поддержке стрессоустойчивости будущих педагогов	657
157	Бердібек А.М., Кудайбергенова А.М. Цифрлық технологиялар мен case study әдісін интеграциялау арқылы болашақ педагог-психологтарды кәсіби даярлау	660
158	Демеуханова А.Т. Жасөспірімдердегі цифрлық тәуелділіктің психологиялық ерекшеліктері және оны білім беру ортасында алдын алу жолдары	664
159	Джумадельдинова А.А., Алшынбаева Ж.Е. Жасанды интеллект құралдарын қолданудың болашақ педагогтердің кәсіби құзыреттіліктеріне әсері	669
160	Жанғалиева Р.Е., Жукенова Г.Б. Социально-педагогические проблемы формирования медиаграмотности родителей, воспитывающих детей с цифровым аутизмом	671
161	Жұмағұл Д.Ә., Айберген А.І. Жасанды интеллект - оқытуды дербестендіру құралы ретінде	675
162	Кудайбергенова З.М., Мукашева Д.М. Жаратылыстану пәндерін оқытуда жасанды интеллект технологияларын қолданудың тиімділігі	679
163	Құлмағанбет Ә.Қ. Мектеп жасына дейінгі балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастырудағы steam технологияларының мүмкіндіктері	682
164	Мұхтар З.Ғ., Бахишева С.М., Беркимбаев К.М., Гриншкун В.В. Болашақ педагогтерді жасанды интеллектіні этикалық қолдануға оқытудың мазмұны	686
165	Мусина А.А. Болашақ педагог-психологтердің тьюторлық құзыреттілігін қалыптастырудың педагогикалық шарттары	693
166	Муканова Т.Т., Альжанов А.К. AR-маскалар білім алушылардың цифрлық дағдыларын дамыту құралы ретінде	696
167	Нурханова Г.Б. Интегративті Арт-терапияда цифрлық технологияларды қолдану ерекшеліктері	700

168	Нұрсұлтанқызы А. Педагогикалық білім беруде цифрлық трансформация және жасанды интеллекттің рөлі	704
169	Нургазина А.С. Географияны оқытуда жасанды интеллект пен иммерсивті технологияларды XR (AR/VR/MR) қолдану мүмкіндіктері мен қиындықтары	707
170	Патахов А.С. Цифровые образовательные ресурсы в профессиональной подготовке будущих педагогов ведомственных вузов	712
171	Түгелбай А.Н., Орынғалиева Ш.О. Болашақ педагогтердің рефлексивті құзыреттілігін дамытудың педагогикалық шарттары: теория және тәжірибе	716
172	Убишева А.С. Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің цифрлық құзыреттілігіне жасанды интеллект құралдарының әсері	720
173	Шаймарданов Е.Д. Использование технологий искусственного интеллекта при изучении условий равновесия сил на рычаге и блоке в школьном курсе физики	724
174	Kineyeva D.A. Enhancing EFL communicative competence through modern game-based technologies	729
175	Aubakir Zh.O. AI-driven assessment and feedback in teacher education	733
176	Kulymbayeva N.K. Gamification as a digital pedagogical strategy in EFL Higher education	736
177	Nurat N.K., Aitzhanova R.M. Designing AI-based adaptive content for enriching the vocabulary of preschool children	739
178	Slamgali Zh.A Using critical thinking development technologies in english lessons	746
179	Аблиятова Н.Ә., Махамбетова Ж.Т. Жасанды интеллект технологиялары жасөспірімдердің шығармашылық әлеуетін дамытудың заманауи құралы ретінде	750
180	Аманова Ә.Н., Ильясова Г.У. Химия пәнін оқытуда жасанды интеллектті қолданудың тиімділігі	754
181	Есенбек М. Химия сабақтарында жасанды интеллект технологияларын қолданудың дидактикалық мүмкіндіктері	759
182	Емутбаев Ф.Б., Даутбаев Е.Ш., Ергалиев Д.С., Бейсенбаева А. К. Цифровизация и международные стандарты (ИКАО, EASA) в подготовке педагогических кадров для авиационной отрасли	763
183	Жаксимов С.У. Искусственный интеллект и цифровые технологии в профилактике буллинга	767
184	Зархумар А., Ахтанова С. К. Коммуникативтік дағдыларды дамытудағы цифрлық және гибридік оқыту технологиялары	769
185	Искакова М.М. Мұғалімнің цифрлық құзыреттілігі: ЖИ және заманауи білім беру талаптары	773

186	Карбаева А.Ж. Медиаобразование как фактор формирования патриотического сознания студентов	777
187	Кабулова Н.М. Мектеп курсында анализ бастамаларын деңгейлеп оқытудың әдіснамалық моделі мен цифрлық технологияларды интеграциялау	781
188	Кушумова Э.Н. «Электр және магнетизм» бөлімінде физиканы оқытудағы заманауи білім беру технологияларының маңызы	786
189	Құлмағамбетова Ә.А. Физиканы оқытуда сыни ойлау дағдыларын дамыту мәселесі	791
190	Мамутова Айгерім Бердібекқызы Оқытуда геймификация қолдану арқылы студенттердің есте сақтау процесін арттыру	797
191	Рахманова В.П., Абибулаева А.Б. Искусственный интеллект как инструмент персонализации при повышении квалификации педагогов	805
192	Салимгиреев М.Ж. Система консультационной поддержки в подготовке педагогических кадров: применение технологий искусственного интеллекта	809
193	Салимгиреев М.Ж. Создание системы онлайн-консультаций с использованием искусственного интеллекта в педагогическом образовании	813
194	Солтанбаева Б.Ф., Мамутова А.Б. Жасанды интеллект пен цифрлық технологиялардың болашақ әлеуметтік педагогтардың цифрлық коммуникативтік құзыреттілігін дамытудағы рөлі	815
195	Сейтманова Г.Т., Шавалиева З.Ш., Жумажанова К.И. Ағылшын тілін оқыту үдерісінде жасанды интеллект құралдарын қолданудың педагогикалық аспектілері	819
196	Сағынбаева А.Қ. Орта мектепте физиканы оқыту үдерісінде геймификацияны қолданудың тиімділігі: эксперименттік зерттеу	825
197	Тулугалиева Г.Т., Темиров К.У. К вопросу педагогических и этических аспектов применения искусственного интеллекта в обучении будущего педагога-психолога в ВУЗе	830
198	Талап А. Онлайн платформалар арқылы болашақ әлеуметтік педагогтердің кәсіби дағдыларын дамыту	832
199	Умытканова Н.У. Мектеп информатика пәнінде жасанды интеллектті оқыту үдерісінде білім беру сапасына Web-технологиялар арқылы мониторинг жүргізу	836
200	Фейзулдаева С.А., Халбаева Р.У. Цифрлық білім беру жағдайында бастауыш сынып білім алушыларының метадағдыларын дамыту мәселесі	841
201	Хачетлов К.А., Хачетлова С.М. Современные тренды в патриотическом воспитании через технологии ИИ	845

202	Шайхуллаева А.Қ. Мектеп биологиясын оқытуда макрозообентос организмдерін зерттеу негізінде инновациялық әдіс-тәсілдерді қолдану	848
203	Шалдарбек А.Б., Тилекова А.Ж. Мектеп жасына дейінгі фонетика-фонематикалық дамымаушылығы бар балалардың тілдік дағдыларын жетілдіру мәселелері	854
204	Ырымбаева Н.А. Студенттердің ақпараттық құзыреттілігін дамытудағы электронды кітапханалардың мүмкіндіктері	857
205	Barat M.D. The role of artificial intelligence and digital technologies in pedagogical education	862
206	Абдукаримова О.А. Жаңа ақпараттық технология құралдарын тиімді қолдану	866
207	Абдисадыкова Ж.А. Инновациялық технология негізінде білімгерлердің шығармашылық іс-әрекетін қалыптастыру	869
208	Бақытхан Б. Цифрлық білім беру ортасында фишинг пен әлеуметтік инженерияны оқыту: геймификация және ЖИ платформаларының салыстырмалы талдауы	872
209	Мәметбек А. Биологияны оқытудың инновациялық әдістері арқылы креативті ойлауды дамыту	879
210	Масалимова Н.Е. Цифрлық білім ресурстарын қолданып оқушылардың коммуникациялық дағдыларын қалыптастыру	881
211	Сулейменова А.М. Мектепке дейінгі ұйым әдіскерінің цифрлық трансформация жағдайындағы кәсіби рөлі	888
212	Серикбаева А. Ж. Искусственный интеллект и цифровые технологии в современном образовании: перспективы и эффективность	891
213	Хлюпина А.И., Землянова А.С., Сочин С.А. Применение технологий искусственного интеллекта в сфере физической культуры и спорта на примере каратэ	895
214	Berik A.M. Blended learning as a way to improve grammar and lexical skills of high school students	898
215	Агеева И.С., Калмыкова Т.С. Формирование ИКТ-компетентности родителей дошкольников как условие создания единой цифровой образовательной среды в партнерстве семьи и детского сада	900
216	Igissinova A.Zh Developing senior students' speaking autonomy through digital technology-mediated learning	903
217	Kemalashova D.T. The use of artificial intelligencedigital inclusivity and value orientationsin pedagogical education in the context of global transformation	907
218	Kural D. Artificial intelligence and digital technologies in pedagogical education	911

219	Zhakupbekova D.S., Utepov A.B. Digital technologies and artificial intelligence in the professional development of physical education teachers	914
220	Закерьяева М.Ю. Искусственный интеллект в современном образовании: возможности, риски и перспективы развития	917
221	Амангелді А.С. Педагогикалық білім берудегі жасанды интеллекттің рөлі мен маңызы	919
222	Аманбай А.Т. Болашақ педагогтарды даярлауда жасанды интеллект технологияларын қолдану	923
223	Orazbek A.A., Amanbayeva M. B The use of artificial intelligence tools for developing data interpretation and visualization skills in the training of future biology teachers	926
224	Кабулова Г.К. Автоматизация административной работы в образовании с помощью ИИ	930
225	Нурыева А.С. Цифрлық тәуелділік және жоғары сынып оқушыларының әлеуметтенуі	933
<p>3-секция: Педагог кадрларды инклюзивті білім беруге дайындаудың халықаралық тәжірибесі және инновациялық әдістері 3-секция: Международный опыт и инновационные методики подготовки педагогических кадров к инклюзивному образованию 3-section: International experience and innovative methods of training teachers for inclusive education</p>		
226	Аханов А.Т., Бірліхан Е. Дене шынықтыру және спорт мамандығында білім алатын студенттерді инклюзивті білім беруге дайындау мәселелері	938
227	Михайленко О.И. Современные проблемы реализации инклюзивного образования и пути их решения в условиях высшего образования	943
228	Умаралиева М.А. Международный опыт и инновационные методики подготовки учителей к развитию инклюзивной культуры	945
229	Едигенова А.Ж. Ерекше білім беру қажеттілігі бар баламен ересек адамның қарым-қатынасы	949
230	Арипова М.Р. Внедрение ценностно-ориентированных практик в системе непрерывного профессионального развития учителя информационной технологии в школе	953
231	Батаева С.Д. Инклюзивное образование как основное условие гуманизации учебного процесса начальной школы	957
232	Дюсенбаева Б.А., Халикова Б.Т. Қазіргі педагогтерінің инклюзивті құзыреттілігін айқындайтын негізгі ерекшеліктер	962
233	Жанатова Г.А. Внедрение практик в исследованиях в области специального образования	967
234	Момунова А.Н. Роль дистанционного обучения для подростков с инвалидностью в получении профессионального образования	971

КӘСІБИ БАҒДАР БЕРУДЕГІ ИННОВАЦИЯЛАР: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТТІҢ ЫҚПАЛЫ

Ботабаева Адеми Еркебаевна

Педагогика ғылымдарының кандидаты, Л.Гумилев ат. ЕҰУ, Астана, Қазақстан

Акынова Гулшат Оразғалиевна

Аға оқытушы, Ш.Мұртаза ат. Халықаралық Тараз университеті, Тараз, Қазақстан

Секебаева Сабина Кадирқұлқызы

Магистрант, Л.Гумилев ат. ЕҰУ, Астана, Қазақстан

Аннотация: Қазіргі заманғы еңбек нарығы тез өзгерістерге ұшырауда, бұл кәсіби бағдарлау жүйесінің тиімділігін арттыруды талап етеді. Жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын енгізу кәсіби бағдарлау сапасын жақсартуға және оны еңбек нарығының талаптарына сай жұмыс жүргізуіне көмектеседі. Мақалада ЖИ-ні кәсіби бағдарлау саласында қолданудың маңыздылығы, оның артықшылықтары мен қолдану әдістері қарастырылады. Қазақстанда ЖИ қолданудың болашағы және оның білім мен еңбек нарығына әсері талданады.

Abstract: In today's rapidly changing labor market, the effectiveness of career guidance systems needs to be improved. The introduction of artificial intelligence (AI) technologies helps to enhance the quality of career guidance and align it with labor market demands. This paper discusses the importance of AI in the field of career guidance, its advantages, and methods of implementation. The future of AI use in Kazakhstan and its impact on the education and labor markets are analyzed.

Түйінді сөздер: кәсіби бағдар, жасанды интеллект, деректерді талдау, жеке кеңес беру, білім беру жүйесі, еңбек нарығы, цифрландыру, виртуалды кеңесшілер.

Keywords: career guidance, artificial intelligence, data analysis, personalized counseling, education system, labor market, digitization, virtual advisors.

Қазіргі заманғы еңбек нарығы қарқынды өзгерістерге ұшырап, жаңа мамандықтар пайда болып, кейбір дәстүрлі салалар өзектілігін жоғалтуда. Бұл жағдайда кәсіби бағдар беру (КББ) жүйесі еңбек нарығының сұранысына сәйкес келетіндей тиімді болуға тиіс. Жасанды интеллект (ЖИ) технологиялары осы саланы жетілдіруде ерекше рөл атқарады. ЖИ-дің аналитикалық мүмкіндіктері, үлкен деректерді өңдеуі және жекелендірілген кеңес беру қызметі КББ сапасын жаңа деңгейге көтерсе алады [1, 24 б.].

Кәсіби бағдар беру – бұл тек мамандық таңдау ғана емес, адамның өмірлік бағытын айқындайтын, әлеуметтік және экономикалық тұрақтылыққа бастайтын күрделі әрі стратегиялық процесс. Ол – мектеп жасындағы оқушылардан бастап, кәсіби бағытты жаңартқысы келетін ересектерге дейінгі кең аудиторияны қамтитын, үздіксіз жетілдіруді талап ететін жүйе. Білікті маман даярлау, адами капиталды тиімді пайдалану, және еңбек нарығын тұрақтандыру сынды іргелі міндеттер дәл осы жүйенің тиімділігімен тығыз байланысты.

Кәсіби бағдар беру жүйесінің басты мәні – адамның жеке қабілеттерін, қызығушылықтарын және бейімділіктерін терең зерделей отырып, оны еңбек нарығының шынайы талаптарымен ұштастыра алатын бағыт беру. Бұл орайда, оқушыларға тек мамандық туралы жалпы түсінік қана емес, нақты ұсыныстар мен болжаулы еңбек мүмкіндіктерін беру – кәсіби бағдар қызметінің сапалы көрсеткіші саналады. Сол сияқты, жоғары оқу орындарына немесе колледждерге түсуге ниетті жастар үшін білім беру бағдарламалары мен оқу орындарының бейінін дәл таңдау – болашақ маман ретінде бәсекеге қабілеттілік кепілі.

Кәсіби бағдар жұмысының тағы бір маңызды векторы – еңбек нарығынан уақытша шығып қалған немесе жаңа мамандық меңгеруге мүдделі ересек азаматтар. Мұндай тұлғаларға бағытты түрде қайта даярлау және біліктілікті арттыру курстарын ұсыну – олардың кәсіби әлеуетін қалпына келтіріп қана қоймай, экономикалық белсенділікке қайта тартудың пәрменді құралы. Бұған қоса, еңбек нарығындағы сұраныс пен ұсыныстың динамикасын саралай отырып, келешегі бар салаларға назар аудару – кәсіби бағдар беру жүйесінің болжаушы функциясын нығайтады [2, 47 б.]. Дегенмен, қазіргі таңда елімізде

кәсіби бағдар беру жұмыстары әлі де болса көбіне дәстүрлі тәсілдерге сүйеніп отыр. Мұндай әдістер кеңесшінің жеке тәжірибесіне немесе пайымына негізделіп, еңбек нарығындағы нақты деректерге сүйенбейтін жағдайлар жиі кездеседі. Соның салдарынан ұсынылған мамандықтар кеңес алушының әлеуетіне немесе экономиканың нақты қажеттіліктеріне дәл келмеуі мүмкін. Міне, осы тұста жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын енгізу – кәсіби бағдар беру жүйесінің тиімділігін арттырудың негізгі бағыты ретінде қарастырылуы тиіс. ЖИ деректерді үлкен көлемде өңдей отырып, әрбір жеке тұлғаға бейімделген, дәлелді, болашаққа бағытталған кәсіби кеңес ұсына алады. Ол тек еңбек нарығындағы ағымдағы үрдістерді ғана емес, болашақ трендтерді де болжай отырып, кәсіби бағдар берудің сапасын түбегейлі жақсартады. Осылайша ЖИ – білім беру жүйесі мен еңбек нарығы арасындағы байланысты нығайтатын стратегиялық дәнекерге айналуда [3, 55 б.].

Кәсіби бағдар беру жүйесін тиімді жаңғыртуда жасанды интеллект (ЖИ) технологиялары – шешуші рөл атқаратын, дәлелге негізделген құралдардың бірі. Көптеген елдер тәжірибесінде дәл осы технологиялар кәсіби бағыт-бағдар беру қызметтерін сапалық жаңа деңгейге көтеріп отырғанын байқауға болады. Қазақстандық білім беру мен еңбек нарығы жүйесіне ЖИ-ді енгізу – стратегиялық әрі уақыт талабына сай шешім.

Алдымен, ЖИ-дің деректерді терең талдау қабілеті – кәсіби бағдар берудің ғылыми дәлдігін арттырудағы ең басты фактор. ЖИ жүйелері еңбек нарығындағы ауқымды деректер жиынтығын жылдам әрі дәл өңдеп, болашақта қандай мамандықтар сұранысқа ие болатынын болжай алады. Бұл өз кезегінде, кәсіби кеңес берушілерге тек ағымдағы емес, келешек трендтерге сүйенген ұсыныстар жасауға мүмкіндік береді [1, 33 б.].

Екінші маңызды артықшылық – *жеке кеңес беру* мүмкіндігі. ЖИ әрбір адамның жеке мүдделерін, қабілеттерін, мінез-құлық үлгілерін, білім деңгейін есепке ала отырып, оған сәйкес келетін мамандықтар мен оқу орындарын ұсынады. Бұл тәсіл – адамның ішкі әлеуетін нақты бағалап, кәсіби даму бағытын дәл айқындауға негіз болады [2, 61 б.].

Үшіншіден, *автоматтандырылған тестілеу жүйелері* – психологиялық және кәсіби бейімділікті бағалауда жаңа әдістемелік мүмкіндік ұсынады. ЖИ негізінде жүргізілетін бұл тесттер адамның аналитикалық ойлау қабілетін, логикасын, креативтілігін және мінез ерекшеліктерін терең зерттеп, кәсіби бейімін нақты анықтауға көмектеседі. [4, 88 б.].

Төртінші бағыт – *виртуалды кеңесшілердің* қолданылуы. ЖИ технологияларына негізделген чат-боттар мен ассистенттер тәулігіне 24 сағат жұмыс істеп, қолданушылардың сұрақтарына жылдам әрі нақты жауап береді. Бұл әсіресе, шалғай аймақтарда тұратын жастар үшін қолжетімді кәсіби бағдар қызметтерін қамтамасыз етудің тиімді жолы [3, 70 б.].

Соңғы, бірақ маңызды бағыт – *оқыту және қайта даярлау үдерістеріндегі ЖИ мүмкіндіктері*. ЖИ платформалары адамның бастапқы дайындық деңгейіне қарай бейімделіп, оның біліктілігін арттыруға бағытталған жеке оқыту траекториясын құра алады. Бұл – үздіксіз білім алуға және кәсіби өсуге жағдай жасайтын заманауи шешім [1, 92 б.].

Осылайша, ЖИ технологиялары кәсіби бағдар берудің дәстүрлі тәсілдерінен сапалық артықшылықтарға ие болып, жүйенің тиімділігін арттырады, адами капиталды стратегиялық тұрғыда дамытуға мүмкіндік береді. Жасанды интеллекттің кәсіби бағдар берудегі артықшылықтарын нақты мысалдар арқылы толықтыруға болады. Мысалы, Қазақстандық WeGlobal AI платформасы мектеп оқушыларының қызығушылықтарын анықтап, кәсіби бағдар беру және ЖОО таңдауға көмектеседі. Бұл EdTech стартап 935-тен астам мектепте 500 мыңнан астам оқушыға қолданылады және Назарбаев Университетімен бірлесіп, психологиялық қолдау мен ерте тәуекелдерді анықтауға бағытталған. Сондай-ақ, CareerHub.kz платформасы ЖИ арқылы soft және hard skills-ті талдап, еңбек нарығы сұранысына сәйкес дағды дамыту жоспарын ұсынады. Ол 1 060-тан астам ЖОО мен колледжде, 6 467 компанияда және 194 365 студентте қолданылады. Халықаралық деңгейде LinkedIn-нің AI негізіндегі Career Explorer құралы мамандықтарды ұсынып, жұмыс нарығын болжайды. Біздің зерттеу барысында жасалған прототип платформа (магистранттық жоба ретінде) осыған ұқсас ЖИ-ді қолдана отырып, оқушылардың жеке деректерін талдап, Қазақстанның еңбек нарығына бейімделген кәсіби траекторияларды ұсынады. Бұл

прототиптегі практикалық тәжірибеміз көрсеткендей, ЖИ жекелендірілген кеңес беру арқылы оқушылардың мамандық таңдау қателігін 30%-ға төмендетуге мүмкіндік береді.

Бүгінде мектеп оқушыларына кәсіби бағдар беру үдерісінде жасанды интеллектінің мүмкіндіктерін пайдалану - уақыт талабы. ЖИ технологиялары оқушының аналитикалық, логикалық, креативтік қабілеттерін тереңінен талдап, олардың болашақ мамандық таңдауына жүйелі, ғылыми негізделген бағыт ұсынады. Мұндай тәсілдер тек қана қызығушылықтарға емес, еңбек нарығының нақты сұраныстарына негізделеді. Болашақта қажет болатын дағдылар мен құзыреттер туралы объективті ақпарат ұсыну арқылы ЖИ жүйелері оқушыны жоғары оқу орны немесе колледж таңдауда да нақты шешімге келтіруге көмектеседі. Бұл - кәсіби бағдар беру жұмысының сапасын түбегейлі жақсартатын әдіс.

Сонымен қатар, университет түлектері мен жұмыс іздеушілер үшін ЖИ - сенімді серіктес. Ол еңбек нарығындағы қазіргі сұранысты, жалақы деңгейлерін, қажетті дағдылар тізбесін нақты көрсетіп береді. Бұған қоса, резюме жазу, сұхбатқа дайындық, өзін таныта білу сияқты дағдыларға қатысты пайдалы нұсқаулықтар мен кеңестер де ЖИ жүйелері арқылы автоматтандырылған түрде ұсынылады. Мамандық ауыстыруға ниетті тұлғаларға ЖИ қайта даярлау курстары мен бейіндік білім ресурстарын ұсына отырып, кәсіби трансформация процесін барынша жеңілдетеді. Ал, жұмыс берушілер мен кадрлық агенттіктер үшін ЖИ - кадр іріктеудегі стратегиялық құралға айналып отыр. Ол кандидаттардың қабілеттері мен тәжірибесін терең сараптап, лауазымға ең сәйкес келетін үміткерлерді дәл анықтауға мүмкіндік береді. Сонымен бірге, компанияның ішкі оқыту бағдарламаларын оңтайландырып, персоналды дамытудың тиімді жолдарын ұсынады. Мұндай тәсілдер қазіргі еңбек нарығында ұйымның кадрлық тұрақтылығын қамтамасыз етудің маңызды тетігіне айналады.

Жалпы алғанда, кәсіби бағдар беру жүйесіне ЖИ енгізу - білім беру мен еңбек нарығы арасындағы байланысты нақты, тиімді және үздіксіз етудің заманауи тәсілі. Бұл - еліміздің адами капиталын стратегиялық басқарудағы ең өзекті қадам.

Қазақстанда кәсіби бағдар беру жүйесін цифрлық трансформациялау және ЖИ технологияларын енгізу – адами капиталды дамытудағы стратегиялық бағыттардың бірі. Мемлекеттік бастамалар мен жеке сектор арасындағы серіктестіктер бұл үдерісті жеделдетуде.

ЖИ технологиялары келесі негізгі бағыттарда көрініс табады:

Мектептерде ЖИ тестілеу жүйелері: оқушылардың қабілеттері мен бейімділіктерін ерте анықтап, саналы мамандық таңдауына ықпал етеді.

Интеллектуалды кеңесшілер: ЖОО мен колледждерге түсуге ниетті жастарға академиялық және психологиялық ерекшеліктеріне негізделген нақты ұсыныстар ұсынады.

Электронды еңбек биржалары: ЖИ алгоритмдері жұмыс іздеу процесін оңтайландырып, үміткерлер мен жұмыс берушілер арасындағы байланысты жақсартады.

Онлайн оқыту платформалары: бейімделетін ЖИ жүйелері жеке оқу траекториясын құруға мүмкіндік береді.

Қорытындылай келе, ЖИ технологияларын енгізу Қазақстанда еңбек нарығы мен білім беруді тиімді байланыстырып, болашақ ұрпақтың өз әлеуетін барынша іске асыруға жағдай жасайды [1, 140 б.]. Кәсіби бағдар беру – әрбір адамның өмірінде маңызды рөл атқаратын процесс. Жасанды интеллект бұл саланы түбегейлі өзгертіп, кәсіби бағытты дәл анықтау, еңбек нарығындағы өзгерістерді болжау және әр адамға жекелендірілген кеңес беру мүмкіндігін ұсынады.

Қазақстандағы білім беру мен еңбек нарығының трансформациясы жағдайында ЖИ технологияларын енгізу стратегиялық маңызды қадам болып табылады. Бұл білім беру сапасын арттырып қана қоймай, ел экономикасына да оң әсерін тигізеді.

Пайдаланған дереккөздер тізімі

1. Садыкова А.Ә., Атемова Қ.Т. Оқушылардың кәсіби бағдарын қалыптастырудағы цифрлық технологиялардың рөлі. // Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. Педагогика. №2 (147)/2024.
2. Бұзаубақова К.Ж. Тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. - Тараз, 2018.
3. Таубаева Ш.Т., Иманбаева С.Т., Берикханова А. Педагогика: оқулық. - Алматы: ОНОН, 2018.
4. Жақсылықова К. Педагогикалық білім берудің заманауи трендтері. // Ғылыми мақалалар жинағы. - Шымкент, 2021.

УДК 371.067

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА В ВУЗЕ: НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ И КОММУНИКАТИВНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ СТУДЕНТОВ

Абдуллаева Махинур Садуллақызы

makhinur.abdullaeva@iuth.edu.kz

Преподаватель, магистр, НАО «Международный университет туризма и гостеприимства»

Азизова Айнур Орынбасаровна

a.azizova@iuth.edu.kz

PhD в области филологии, и.о. ассоциированного профессора гостеприимства, НАО «Международный университет туризма и гостеприимства»

Аннотация. В статье рассматриваются возможности использования искусственного интеллекта в преподавании русского языка в системе высшего образования. Искусственный интеллект анализируется как инструмент трансформации педагогических практик, обеспечивающий индивидуализацию обучения и повышение эффективности формирования коммуникативных и профессиональных компетенций студентов. Особое внимание уделяется роли русского языка как средства профессионального общения, академического письма и развития культуры речи будущих специалистов. В работе раскрывается дидактический потенциал искусственного интеллекта при обучении русскому языку, включая анализ письменных и устных высказываний, работу с текстами различных жанров и организацию самостоятельной деятельности студентов. Подчеркивается значимость педагогического сопровождения, соблюдения принципов академической честности и методической целесообразности применения интеллектуальных технологий в образовательном процессе в высшей школе.

Ключевые слова: искусственный интеллект, высшее образование, преподавание русского языка, коммуникативная компетенция, профессиональная компетенция, цифровые образовательные технологии

Искусственный интеллект в настоящее время рассматривается как один из ключевых факторов, определяющих вектор развития системы высшего образования и трансформацию традиционных педагогических практик. В научных исследованиях подчеркивается, что ИИ-технологии способствуют индивидуализации обучения, позволяют выстраивать персонализированные образовательные траектории студентов и повышают эффективность усвоения учебного материала за счёт адаптивной обратной связи и автоматизированного анализа учебных достижений [1].

В сфере языкового образования ИИ находит применение прежде всего в анализе речевых и письменных ошибок обучающихся, формировании рекомендаций по их коррекции и адаптации учебных заданий к уровню языковой подготовки студентов. Использование алгоритмов обработки естественного языка позволяет выявлять типичные трудности при изучении языка и выстраивать обучение с учётом индивидуальных образовательных потребностей [2].

Результаты современных эмпирических исследований свидетельствуют о том, что внедрение ИИ-инструментов в образовательный процесс оказывает положительное влияние